

amely —
ni. Mindkét
osszan ünne-

ESEK

tagabb bett-
lej. Allat-
rdések díja
350 lej, elő-

ajour-gép ju-
blad. Oradea,
29 szám.
1496

konyhat, kiz-
hetleg ferdő-
alattal ke es
szep ember 1-re
léban.

ék és villany-
ulók fizetéssel
Vadász & Co.
Regela Ferdi-
1493

Falódi

szőnyeg
teljesen hi-
gyönyörű m n-
en olcsó árban
apható.

ong ra, vado-
ket, rövid ke-
cs, fémserke-
gősen eladó.
rg, régisg-
le, Ciuj, Calea
ctoriei 5.

rens izt. uinó
teljes ellátásra
sználattal és
családból is-
okot. — Oradea-
thy Ödön-utca
melet 7. Berger

jhullás

orpa ellen leg-
zer az „Egger
Kapható min-
yógyszerárban
rogueriában.

Salomban 4 A)
parcell. eredeti
dó. „Megkeresése-
Kényszerhelyzet“
latt a kiadó to-
1507

erítőket és keim
at legutányosab-
it H. schné, Reg.
d 101. ajtó No 5.

cipő

aritás érdekében
elengedhetetlen.
rok és talp
ét, olcsóbb, mint
megkíméli Önt
hüléstől.

Ég kiadó
ntal és nyomda
Kojosvár, St. Barón
(Brassai-utca) 19
Telefon:
és kiadóhivatal
577, 220-és-1047
1926. aug. 6. — 228

nyomtatási ára pályaudva-
ra és vidéken is lej 5
szélességben —

UJ KELET

SIKIDO POLITIKAI NAPILAP

Diszkrét 2. II. 8.

1926 Augusztus 6 Pé.

IX. évfolyam * 172 szám

5686. Ab 25

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre	— 1050
Félévre	— 550
Negyedévre	— 290
Egy hónapra	— 100

Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejeldrágább

Csehszlovákiában

Egy hónapra	— ek 40—
Egy év ára	— ek 7—

Mi történtek Oroszországban

Hetek óta naponta érkeznek hírek arról, hogy Oroszországban súlyos politikai zavarok és forradalmi jelenségek vannak. Ezeknek a híreknek a komolyságát fokozza az a tény, hogy Oroszország külpolitikáját is éppen most igen sok helyről veszélyeztetik. Ebben a pillanatban annyiféle verzió kering Oroszországról, hogy ahhoz, hogy tiszta képet nyújtsunk az ottani és a körülötte folyó eseményekről, mindenképp előtte szükséges, hogy ezt az áttekintést két csoportra osszuk: egy belpolitikaira és egy külpolitikaira.

Belpolitikailag Oroszországban egészen Lenin haláláig egységes volt a helyzet. Lenin személye összetartotta az embereket. Mihelyt azonban meghalt, egy csomó frakcióra oszlott szét az oroszországi kommunista párt és ezek közül legmarkánsabbul két csoport vált ki, az egyik a Lenin örökségét hivatalosan átvevő Rikov-Stalin-Kamenev csoport, amely az ugynevezett Nep rendszer fenntartása és továbbfejlesztése mellett foglalt állást, vagyis a Lenin utolsó rendelkezéseiként életbeléptetett államkapitalizmus hívéül szegődött és egy másik csoport, a Trockij-Zinovjev, amely az ortodox marxizmushoz való visszatérésért küzdött. Az események akkor úgy alakultak, hogy a Rikov-Stalin-Kamenev csoport, amely az ugynevezett trojkát képezte és amely az államhatalmat a kezében tartotta, a Kaukázusba száműzte Trockijt, Zinovjev szerepét pedig a legszűkebbre korlátozta.

Körülbéli egy évig volt távol Trockij Moszkvától, ahol ezalatt az idő alatt egy még élesebb jobbrafordulás történt. A Stalin-Rikov-Kamenev-csoport lépésről-lépésre építette ki a Nep-rendszert, egymásután kötött kereskedelmi szerződéseket a nyugati és keleti államokkal, felélenkítette újra az ipart és a kereskedelmet és csupán annyiban tért el a polgári kapitalizmustól, hogy a termelési eszközöket nem adta vissza az egyeseknek, hanem magának tartotta meg és így mintegy megvetette egy nagy állami trösztnek az alapját. Azok az újságírók, akik ebben az időben Oroszországban jártak, a legnagyobb csaldóssal jöttek el onnan és telekörtölték a világot azzal a szenzációval, hogy Oroszországban már nincs kommunizmus és hogy már csak a tairovi, maiherholi színházak, Majakovszki futurista költő feltűnésteltő különöségei, a Szerap'on-fivérek irodalmi csoportja, a hidakra és fákra festett expresszionistikus rajzok mutatják, hogy Oroszország valamilyen változáson ment keresztül és őrzik még a kommunista rendszer nyomait.

Ez az állapot természetesen számos elégedetlenkedőt támasztott, akik vagy baloldali, vagy jobboldali érzékenységből ezzel a trojkai középúttal semmiképpen sem voltak megelégedve. Az elégedetlenek élén Zinovjev állott, aki különösen akkor lépett ellenfélként a porondra, amikor Trockij váratlanul hazaérkezett a Kaukázusból és behódolva a Nep-rendszernek, újra elfoglalta — más beosztásban ugyan — régebbi pozícióját a szovjetkormányzatban. Ez 1925 tavaszán történt. Zinovjev szangvinikus elkeseredéssel ér gyűlölettel vetette magát az áruló Trockijra és a világ kommunista lapjaiban elhelyezett cikkeiben kimutatta, hogy a Rikov-Stalin-Kamenev-csoport és a most hozzájuk csatlakozott Trockij teljesen félreértik a lenini vonalat és hogy a leninizmus igazi lételeményese egyedül ő maradt. Hónapokon át folyt a hírlapi csata Trockij és Zinovjev között, amely végül is teljes szakadásra vezetett. Ez a szakadás csak most tárult fel a nyilvánosság előtt is, most, amikor Zinovjevet az oroszországi kommunista párt végrehajtóbizottsága-

ból kizárták. Hogy az operáció minél simábban menjen végbe, a szovjet-trojka erre az időre külföldre utaztatta Trockijt. Néhány nap múlva pedig, hogy Zinovjevet kizárták a végrehajtóbizottságból, jött híre annak is, hogy Dzerzsinszki, a cseka vaskezű főnöke, aki mindenben Zinovjev fegyvertársa volt, hirtelen meghalt. Másnap már természetesen mindenütt suttogtak arról, hogy Dzerzsinszki büntény áldozata lett, ami nagyon valószínű, minthogy a Rikov-Stalin-Kamenev-trojka, amely mellett már Trockij is ott áll, véglegesen le akart most számolni a baloldali felforgató elemekkel. A Nep-rendszer stabilizálása érdekében folytak legutóbb az ismert párisi tárgyalások is, amelyek a bolsevikieknek a mensevikiekkel és a szociál forradalmárokkal való kibékítést ósiozták. Amennyiben ezek a tárgyalások eredménnyel járnak, az orosz államkapitalizmus még jobban megerősödik, mert most már olyan elemek is beléptartoznak majd, amelyek eddig kívülről csak rágták Szovjetország épületét.

A harc a Zinovjev csoport és a trojka között — ha a beérkezett táviratoknak teljes hi-

telt adhatunk — már javában áll. Zinovjev mégé sorakoztak Trockij régi hívei és elsősorban a városi munkásság, amely a Nep-rendszerben egy kiszagda- és hispolgári társadalmi hiatskulcsának veszélyét látja. Azok a hírek pedig, amelyek különböző ukrán és más vidékbeli felkelésekről szólnak, csak azt bizonyítják, hogy a szovjetállam összes elégtelenségei, kezdve a szélső forradalmároktól egészen a óri ellenforradalmároktól, ki akarják használni most az alkalmat a trojka és ezzel, ha lehet, az egész kommunista-rezsim megbuktatására. Hogy a harc hogy fog eldőlni, az még teljesen kétséges, de valószínűtlen, hogy az orosz államépületre nézve súlyosabb következményekkel, vagy éppen összeomlással járjon.

A belső zavarokat igyekeznek kiaknázni az egyes szomszédállamok is, így mindenképp Lengyelország és Litvánia, amelyek Oroszország felé már csapatokat is koncentráltak. Az sem véletlen, hogy Anglia éppen most szállít az Oroszországot délen határoló Törökországnak százezer darab fegyvert és negymennyiségű municiót. Kétségtelen tehát, hogy Szovjetország életében egy külső és egy belső feszültség állott be, amelynek explozációja az egész világra súlyos veszélyeket rejt magában.

Forradalom tört ki Oroszországban

Zinovjev és Trockij hívei fellázdak a moszkvai kormány ellen. Ukrajnából véres harcokat jelentenek

Románia megerősítette a Dnyeszter-parti határőrséget

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Oroszországból érkező hírek szerint egész Szovjetország területén komoly formában lángoltak fel a forradalmi törekvések. Diplomáciai körökben azt hiszik, hogy ezek a forradalmi manifesztációk rezsimváltozáshoz fognak vezetni. Egész Oroszország területén elkezdődött harcok folynak, amelyeknek során Zinovjev megszesült. Az Oroszországból érkező hírek hatása alatt Románia megerősítette a Dnyeszter-menti határőrséget, nem azért, miatha orosz betöréstől tartana, hanem, hogy újat állja az esetleg Románia felé igyekvő menekülő tömegeknek.

A „Cuvantul” szerint az orosz kommunista párt kebelében kitért ellentétekből kirobbant forradalmi zavargások Ukrajnából indultak ki. Odesszában a tűzértség és a pionerek fellázdak három Zinovjev-párti tisztjük letartóztatása miatt. Tartari lehet attól, hogy a Fekete-tengeri flotta is fellázad. Az ukrainai telkelésnek Budieni tábornok két adjutánsa állt az élére és a nagyobb városok ellen vonult.

Moszkvai jelentés szerint az ukrainai hírek hatása alatt a központi szovjet-bizottság Kalinin elnökletével ülést tartott, amelyen Rakovszki is részt vett. Elhatározták, hogy csapatokat küldenek a lázadás leverésére.

Az „Universul” szerint a forradalmi mozgalom egész Ukrajnára kiterjed. A hadsereg és munkásság legragyobbrésze az ellenzék oldalára állott. A hatóságok tehetetlenek a mozgalommal szemben. A legújabb odesszai hírek szerint ott kitért a polgárháború. A kormánycsapatok kénytelenek voltak kivonulni a városból és jelenleg a pályaudvar környékén elbarrikádozták magukat. Három fellázadt ezred Potnikov kapitány, Trockij volt adjutánsának vezérletével támadja a kormánycsapatokat. Véres harc folyik. A cseka által letartóztatott több tisztet a felkelők kiszabadították.

Forradalmi mozgalom kezdődött Szibériában is, Irkutsk városában, ahol lefegyverték a kormány csapatait.

A moszkvai kormány az ellenzék számos vezetőit letartóztatta és Szibériába száműzte.

A lengyel hadsereg Litvánián keresztül Oroszország ellen akar vonulni

Paris, augusztus 5. A „Neue Freie Presse” párisi tudósítója arról értesül, hogy az orosz kormány jegyzéket intézett a francia kormányhoz az orosz litván határon észlelt lengyel csapatkoncentráció miatt. Egyidejűleg egy másik jegyzéket is átnyújtott a moszkvai kormány a Quai D'Orsayn (s ebben az ellen az oroszellenes politika ellen tiltakozik, amelyet a lengyel kormány Litvániában kifejt és amelyet a moszkvai szovjet végző fokon angol befolyásra vezet vissza. A francia kormány utasította a vezetőt, hogy tegyen az ügyekről részletes jelentést és csak ennek vétele után fog a francia kabinast válaszolni az orosz demarsra. Egyidejűleg arról értesül a „Neue Freie Presse”, hogy Lengyelország megállapodást létesített Litvániával arra vonatkozólag, hogy a lengyel

csapatok Litvánián keresztül vonulhassanak Oroszország ellen. Az is kétségtelenül bebizonyosodott, hogy a lengyel litván haditerve Oroszországban dolgozták ki.

Parlamentáris köztársaság?

Ma este már a párisi szovjetkövetség is megerősítették azokat a híreket, hogy az orosz bolsevik és menseviki párt képviselői között néhány hét óta Párisban bizalmas tárgyalások folynak. A tárgyalásokat maga a párisi szovjetkövet irányítja és a tárgyalások célja a menseviki és bolsevik párt együttműködésének megteremtése. A mensevikiek, hir szerint, rendkívül súlyos feltételeket támasztottak és többek között ragaszkodnak a sajtószabadság helyreállításához és a néptisztosok tanácsának

Gyerekkorom éreztem mindent. Különösen kritikai lexikonok vasokiválóbb tudósai összehordták. A kezdve ugyiszólv tudományos összesség és d'Alembert utáni pesti enciklopédia Lexikon 1914-ig datik, ami az előbbi kötetek B. Öthy" vezérszava.

A minden lapoztam végig sajtósági lázadás nem kritika, csak ellenmondások.

Vészi Margit háboru alatt.

görög mondások az első ember érdemeinek rá, ket. De ma, a ben azt írni Vé gépen és tenge enyhe szóval: van urról 24 s Diderot. Azt a sor terjedelmét tikában a keres hiva. Ennek a

Nem is szj sort, ha nem a 24 sor miatt szonyi Vilmos ügyi kormány elnökgazdátója, hogy nem vol zatauk," de becslöm, a I

Valószínűleg jutott több ha tásának sem. I csak egyetlen tudományok a realiztikus el és kedvelt elt

a Lexikon a Korral hale nyeit is regisz el Krim 193 franciáknak, a msnyt — ho Ferenc-jubilet cog Ferenc kiadását.

De érthető kiváló osztrák már 1914 el egy olyan m Európa felüg melyben Wi káját összeg szempontból beszámoló. kerülte a Le

S most e kodom belé. irodalomnak kon műtész tulzástit leve igen összhan melyeknek szete eszme költökhöz r fajok tekinté

beli dekadenz saját jobbér határozottan költészeténe is bántó. A mint legnagy nemcsak az a pongyolaa Ady En „Basahalmá

oly irányu kibővítéséhez, amely lehetővé tenné a francia köztársaság alkotmányához hasonló parlamentaris köztársaság kiépítését. Keresztki pártja, az első hírekkel szemben, ezeken a megbeszéléseken nem vett részt.

Jegyzékváltás Oroszország és Bulgária között

A bolgár és az orosz kormány között élénk rádió-jegyzékváltás folyt le az utóbbi hetekben. Julius 13-án a szovjetkormány rádióáviratban tiltakozott a bolgár kormányról, amiért a bolgár hatóságok elősegítik a menekült orosz fehér gárdistáknak Oroszországba való visszatérését.

A bolgár kormány ugyancsak rádióon válaszolt és erősen visszautasította az orosz vádakat. Kifejtette, hogy az orosz emigránsok mindenféle kalandos uton próbálnak hazatérni, de a bolgár kormány távol áll ezektől az akcióktól. Csak annyi történt, hogy egyes esetekben megengedték orosz emigránsoknak, hogy hajóra szálljanak. Ezt a bolgár kormány csak azért tette, hogy az emigránsokat megóvja azoktól a veszedelmektől, amelyeket magukra vállaltak volna, ha a tervezett kalandos utakon hazatérnek. Együttal a bolgár kormány azzal vádolta meg az orosz kormányt, hogy a bolgár kommunisták számára fegyvereket csempésztett át a határon.

Goga váratlanul Szovátára érkezett, hogy kiparírozza a nemzetipárti liberális meggyezést

A belügyminiszter kibékítette Lepadatut Garofiddal és orientációt keresett a nemzetipárti politikusokkal. A jövő héten Goga Averescuval újra Szovátára megy

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A parlamenti szünet óta az ország belpolitikai életének sulypontja Szovátára helyeződött át. A nemzeti párt politikusi Szovátán pihenik ki a legutóbbi választások izgalmait és találkozára várják a liberális párt vezetőit, hogy voltk a két párt együttműködésének lehetőségéről eszmecserét folytassanak. Tegnap meglepetésszerűleg Szovátára érkezett Goga belügyminiszter Lepadatut pénzügyminiszter társaságában. Egy Szovátán tartózkodó kormánypárti vezérpolitikusól a következő információkat kapta az Uj Kelet Goga szovátai utjáról:

Goga elsősorban azért jött Szovátára, hogy a Szovátán üdülő Garofid földmivélsügyi minisztert kibékítse Lepadatutal. Goga meggyőzte Lepadatut arról, hogy neki a többi Goldisistákkal együtt le kell mondania arról, hogy összekötő kapocsként szerepeljenek a liberális párt és a kormánypárt között és alá kell vetnie magát minden vonatkozásban a kormány politikai és pénzügyi programjának.

A másik ügy, ami Gogát Szovátára hozta: a küszöbön lévő liberális nemzeti párti meggyezés. Goga egyrészt nagyon jól tudja, hogy a goldisták ugyanazt a szerepet játsszák a kormányban, mint a takisták a nemzeti pártban és egy nekik alkalmas pillanatban otthagynak a kormányt és a néppártot.

Enyhítették a városi telkek kisajátítására vonatkozó rendelkezést

A befásított, vagy részben beépített telkekre már adnak építkezési engedélyt

(Cluj-Kolozsvár, aug. 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Érthetően kínos feltűnést keltett az Uj Kelet tegnapi tudósítása, amelyben arról számoltunk be olvasóinknak, hogy a városi tanács az agrártörvény alapján kisajátításra kerülő beltelkekre az építkezési engedélyek kiadását felfüggesztette. Erősen protestáltunk az ellen, hogy a városi tanács állandó bizottsága — meghazudtolva a demokrácia és a városi érdekek szemelőttartásának elemi princípiumait — amelynek jegyében a tanács helyét elfoglalta — deferáljon az ominóus 14. szakasz könnyen félremagyarázható és homályos rendelkezéseinek és megakadályozza a lakásinség sulyos napjaiban az építkezések megkezdését. Megirtuk végül azt is, hogy Kolozsváron a telkek kisajátítására tulajdonképpen semmi szükség nincsen, mert a tisztviselők már az agrártörvény jóvoltából mindannyian fedél alatt vannak.

Ma Csicserin felel a bolgár jegyzékre. Rámutat arra, hogy a bolgár kormány mindenestre bevallja, hogy orosz fehér gárdisták a bolgár hatóságok segítségével tértek haza. Az orosz kormány tudomása van arról, hogy különböző hájóstársaságok egyenesen utasítást kaptak a bolgár kormánytól a fehér gárdisták hazaszállítására. A fegyvercsempészés vádját Csicseria visszautasítja és felhívja a bolgár kormányt, hogy konkrétizálja és bizonyítsa vádjait.

Menekültek ösönlenek a Dnyeszter felé

A lapokban az oroszországi zavargásokról megjelent hírekkel kapcsolatban a Rador távirati iroda illetékes helyen a következő információkat nyerte: A kormány tényleg értesülést kapott, hogy Dolorozországban jelentékeny méretű forradalmi mozgalom kezdődött, amely esetleg Oroszország jelenlegi helyzetét is megváltoztathatja. A mozgalom a szélsőséges és mérsékelt kommunista elemek közötti konfliktusok eredménye és Oroszország számos helyén tört ki. A jelenlegi helyzet semmiféle veszélyt nem jelent Románia részére, de a Dnyeszter mentén mindenestre megtették a szükséges óvintézkedéseket. Orosz támadás ugyan teljesen ki van zárva, de az intézkedések mégis szükségesek a menekültek miatt, akik nagy számban ösönlenek a határ felé.

Éppen ezért aggasztja a kormányt a liberális nemzeti párti tanácskozás, annál is inkább, mert Goga azt is tudja jól, hogy ha ez a meggyezés létrejön, egy a kormánynak el kell menni helyéről. Tehintettel arra, hogy a meggyezés től előtt nem jöhet létre, Goga a nyarat és az ősz a kormány helyzetének konszolidálására akarja felhasználni.

Általános feltűnést keltett az a tény, hogy Goga Szovátán állandóan nemzetipárti politikusok körében tartózkodott. Őrákat töltött el Dan Sever, Juan Vescan, Adrian Popescu és Petre Porutu nemzeti politikusok társaságában, akikkel hír szerint közölte, hogy a kormány szívesen keresne meggyezést a nemzeti párttal. Különös jelentősége: ad Goga puhatóldozó tárgyalásainak az a körülmény, hogy a jövő héten Goga Averescu tábornokkal együtt újra Szovátára érkezik.

Bukarest, augusztus 5. A „Politica“ című lap részleteket közöl a liberálisoknak az erdélyi nemzeti párt megnyerésére irányuló akciójáról. A lap szerint Duca és Tancrad Conetantinescu miniszterek számos tagot megnyertek a párt sorából és így a fuzió talaja elő van készítve. Ha ez nem sikerülne, egy számos nemzetipárti átlépne a liberálisokhoz. A „Politica“ ebben az akcióban Dacának tulajdonítja a vezetőszerpet, aki Brassóban nyaral és onnan irányítja az akciót.

Miért nem tiltakozott a város a 14. szakasz ellen?

Amint beavatott és megbízható helyről értesülünk, a városi tanács azért nem foglalt állást a törvény kolozsvári végrehajtása ellen — sőt, ha lehet azt mondani, támogatta is — mert ezekből a földekből akarja kártalanítani azokat a tisztviselőket, akiknek a hóstáaktól jogtalanul elcsátított telkeik a földmivélsügyi miniszter rendelkezésére rövidesen visszaszállnak eredeti tulajdonosikra. Bizonyos, hogy a hóstáti gardákat a kisajátítások alkalmával sérelem érte, viszont sérelmet sérelemmel orvosolni és a város lakosságának egyik rétegét a másik rovására kártalanítani: nem tulságosan demokratikus cselekedet. Eredetileg a Gazdasági Akadémia kerijéből akarták a tisztviselők számára szükséges telkeket kihalítani, sőt, erre vonatkozólag Garofid földmivélsügyi miniszter kolozsvári tartózkodása alatt a helyszí-

nen tárgyalások is folytak a miniszter és Os. vada polgármesterhelyettes között. Hogy mi történt ebben a kérdésben, azt nem lehet tudni pontosan. Valószínűnek látszik, hogy a Gazdasági Akadémia nem ment bele kerijének elvételébe és az ígéretekkel már évek óta traktált hóstátiak számára próbált a tanács egy modus vivendit találni.

Enyhítették a szigorú rendeleten

Az Uj Kelet munkatársa felkereste dr. Lucian Sándort, a technikai osztály vezetőjét, aki a beltelkek kisajátítására vonatkozólag a következőket mondotta:

— Nem felel meg a tényeknek az a hirdetés, amely szerint a mérnöki hivatal teljesen beszüntette volna a házépítési engedélyek kiadását. Tény az, hogy az építkezési engedélyeket a mérnöki hivatal felülvizsgálja és én magam minden esetben kiszállok a helyszínre, hogy személyesen állapítsam meg, vajjon az engedély megadható-e vagy sem. Azokra a beltelkekre, amelyek a város sugarán belül fekszenek és amelyeket ebben a pillanatban semmire nem használnak fel, a város állandó bizottságának határozata értelmében — az építkezési engedélyek kiadását felfüggesztettük. Azok a beltelkek azonban, amelyeken valamilyen épület, vagy kert van, tehát ebben a pillanatban valamilyen formában produktív hasznat hajtának tulajdonosiknak, kivételt képeznek a törvény alól. Ezekre az engedélyt minden további nélkül megadjuk.

Sőt, a törvény szakaszának szigorát azzal is igyekszünk enyhíteni, hogy a „beltelkek“ fogalmának megállapításánál a város sok évvel ezelőtt megállapított kerületét vesszük alapul, amely — mint ismeretes — revízió és kiszélesítés alatt van. Ilyenformán alig 200—250 re tehető azon telkek száma, amelyek a törvény utasítása értelmében esetleg kisajátításra kerülnek.

A város minden erejéből azon van, hogy az építkezéseket előmozdítsa. Ezért többiben tekintett a végrehajtási utasítás intézkedéseinek alkalmazásától és például engedélyt adott egyemeletes ház építésére, holott a szabályzat minimumális 3 emeletet ír elő. Mindenesetre ugy adtuk meg az engedélyt, hogy az építő megfelelő garanciákkal biztosítja a ház záros időn belüli teljes kiépítését.

Mi várható?

Crucin vezető járásbíró, az agrárbizottság elnökétől nyert információink szerint egyébként a törvényszakasz végrehajtási utasítása még nem készült el és elkészítése előreláthatólag hosszabb időt fog igénybevenni. Addig is ezek a telkek paragon fognak heverni — ha csak közben Os. vada polgármesterhelyettes — aki most ebben az ügyben Bukarestbe utazott — másirányú intézkedést nem hoz tarsolyában.

Bár — mint azt fennebb is megállapítottuk — az állandó bizottság eljárása nem mindenben fedi programját és sérti a város érdekét, tárgyilagosan nézve a dolgokat, leszögezhetjük, hogy a jelenlegi városi tanács nem vehette magára az odumot, hogy ellenszegüljön egy 1921-ben a parlament által szabályszerűen megszavazott és életbelépett törvény rendelkezéseinek.

Valószínűnek látszik, hogy azok a telktulajdonosok, akik igazolni tudják, hogy az építkezés megkezdését miért voltak kénytelenek eddig is elhalasztani, tovább is szabadon rendelkezhetnek fognak telkeikkel. Bizonyosnak látszik azonban az is, hogy azokat a telkeket, amelyekre most sem kérték építkezési engedélyt, ki fogják sajátítani tulajdonosaiktól. Mindenesetre meg kell várnunk a törvény végrehajtási utasítását, amely egyedül hivatott véglegesen dönteni ebben a nagy port felkavart kérdésben.

Kereskedelmi tisztviselő,

aki a német és magyar nyelvet tökéletesen bírja, lehetőleg gépíró, több évi gyakorlattal, nagy szövegyár részére, erdélyi megyeszékhelyen **azonnal felvétetik** állandó állásra. Román nyelvet és német gyorsírást tudók előnyben részesülnek. Ugyanott egy szövegyárat végzett fiatalember, jó számoló, a műszaki iroda részére is felvételt talál. Részletes ajánlatok, fizetési igénnyel és fényképpel el látva „Jövő“ alatt a kiadóba intézendők.

A hetvenéves Achad Haam

Achad Haam (Assér Ginzburg) — amint azt az Uj Kelet is már jelezte, — tegnap, augusztus 5 én ünnepelte születésének hetvenedik évfordulóját. Ez az ünnep nem szigetelődhetik el sem az írók tiszteletreméltó céhének táborára, sem barátok és rokonok szűkebb csoportjára. Achad Haam neve és ténykedése szorosan egybefonódik a zsidó újjászületés eszmeiségével és ha ma a világon élő zsidó milliók javarészét zsidó gondolat fűti át, ha önértzetesen követelik a zsidóság sajátos kulturájában való kiélést, ez jórésben Achad Haam iránymutatásának gyümölcse.

Élete hányattatás és fájdalmas küzködés, nem annyira az egyéni érvényesülés érdekében, mint inkább egy eszme szolgálatában. 1856-ban született a kisvárosi tartományban lévő Szvirában. Apja tekintélyes gazdag és vallásos zsidó volt és fiának tradicionális vallási nevelést adott, a fiatal Assér „idegen” nyelvet és „idegen” tudományt tehát nem sajátíthatott el. A fiatal fiú titokban tanult meg oroszul. 1868-ban családja Gufischitza nevű faluba költözött és Achad Haam a falusi magányban élte ifjúságát. A falusi elvonultság a fogékonylelkű és irodalmi produktivitásra is hajlamos Achad Haamra kedvező hatást tett. Minden szabad idejét nyugodt, bár nem egészen céltudatos tanulással töltötte. 1873-ban megházasodott és 1878-ban került Odesszába, ahol az orosz tudósok művei nagy hatást tettek reá. Itt elhatározta, hogy teljesen a tudománynak és irodalomnak szenteli életét. Bécsbe utazott, de nem találta jól magát és nemokára visszatért falujába. Most azonban már nem bírta sokáig ezt az életet és ismét külföldre vágott. 1883-ban és a rákövetkező évben Berlinben, Bresslauban és Bécsben újra megkísérelte az egyetemi tanulmányok befejezését, de sikertelenül. Ismét visszatért Oroszországba, ahol még nagyobb lelkesedéssel, mint valaha, fektet neki tanulmányainak.

1884-ben pályája fordulóhoz ért. Akkor ismerkedett meg Odesszában dr. Leo Pinskerrel, aki a „Chovev Cion” nevű Palesztina érdekeit istápoló első egyesületet alakította és vezette. Achad Haam csatlakozott ehhez a mozgalomhoz és nemokára vezetőszerepet töltött itt be. A kattowitzi konferencián azt tapasztalta, hogy a cion-barát mozgalom filantropikus tendenciával akar működni, mire Achad Haam ez ellen ellenzékbe ment és kisszámú elbarátaival megbiérelte a Chibbath Cion mozgalommal egy átfogó nagy zsidó reneszánszmozgalomra készítését. Achad Haam 1889-ben a „Hamelitz” című folyóiratában pontosan körvonalozta a zsidó eszmei újjászületés útját, „Lo zu Haderech” (Nem ez az út) című cikkében. Ebben a cikkben Achad Haam kifejti, hogy a palesztinai zsidó telepedést meg kell előznie a zsidó nép nevelésének. E cikk ellen és az Achad Haam által alakított „Baé Mors” nevű társulat ellen magában a Chovev Cion egyesületben éles ellenzék támadt. Achad Haam szembeállított az ellenzékkel és cikkeiben meggyőző érvekkel támasztotta alá régi elveit.

1891-ben először látogatott el Palesztinába és benyomásairól írta második feltűnésteltető cikkét a „Hamelitz”-ben. A cikk címe „Mi az igazság Palesztináról?”. Ebben a cikkben ismételtén és hangsúlyozottan követelte mindennek fölött a zsidó hagyományos kulturához való visszatérést, de egyúttal a palesztinai zsidó telepítést is. 1893-ban újból meglátogatta a Szentföldet. Publicisztikai munkálkodása közepette behatóan foglalkozott bölcséleti tanulmányokkal. 1896-ban adta ki „Haschiloach” című folyóiratát, amelyben a Herzl által megindított politikai cionizmus csak a zsidó kérdés külsőségeit látja, de nem hatol bele mélyebben annak kulturális gyökereibe. A nikor Herzl „Általános alapelvei” megjelent, Achad Haam kifejtette róla, hogy a könyv a zsidó problémát mechanikai felfogásban közelíti meg, és zsidótlan. 1900-ban harmadizben látogatott el Palesztinába, 1902-ben az oroszországi cionisták minszki kongresszusán hatalmas beszédet tartott a szellem reneszánszáról. 1905-ben és 1906-ban az orosz forradalmak éveiben a zsidók egyenjogúsítása érdekében tartott kongresszusokon vett részt és szenvedélyesen követelte a zsidók teljes egyenjogúsítását. Egyik leghíresebb irodalomtörténeti tanulmánya az, amelyet Maimonidesről írt „A szellem uralma” címen.

1907-ban a „Haamer” palesztinai folyóiratban közölte „Útött az óra” című cikkét, amely a világ cionistáit akarta felrázni. Ebben az írásban hangsúlyozottan követeli ismét a Palesztinában felállítandó szellemi centrumot. 1908-tól Achad Haam Londonba költözött és itt maradt a háború végéig, amikor állandó tartózkodásra Palesztinába jött. Azóta is ott lakik és élénk részt vesz az ország szellemi életében.

Achad Haamot kell tartanunk a zsidó újjászületés filozófusának és egyik legértékesebb előharcosának. Az a nagy szellemi lendület,

amely az utóbbi években a zsidóságban egyre magasabb hullámokat ver, kétségtelenül Achad Haam nagy aktivitásának és mélyenjáró szellemiségének köszönhető. Műveit: Al Peraschath Derachim (A választón) címmel négy kötetben adták ki. Ez a négy kötet örökbecsű utmutatóul fog szolgálni a zsidó kultúra fejlődésének minden fázisában. Achad Haam friss szellemi erőben, töretlen energiában érte meg ezt az évfordulót és a nagy tapasztalatok fölött rendelkező filozófustól a zsidó kultúra még sokat várhat.

Olaszországban letartóztattak egy magyar ujságírórt rádióhírek eltulajdonítása miatt

Czobor Péter dr. utja 300.000 lira évi jövedelemtől, a börtönig

(Milano, augusztus 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A rendőrség letartóztatta dr. Czobor Péter kecskeméti származású ujságírórt, aki Milanóban „Kereskedelmi, valuta és tőzsdészelektológiai rádióügynökség” címen könyvnyomatos lapot adott ki és azonkívül a berlini „Telegraphen Union” milanoi tudósítója is volt. Czobor olaszbarátságára részben Milanóban általános szimpátiának örvendett és a római újságírói alapon kiadott könyvnyomatos technikát vezette.

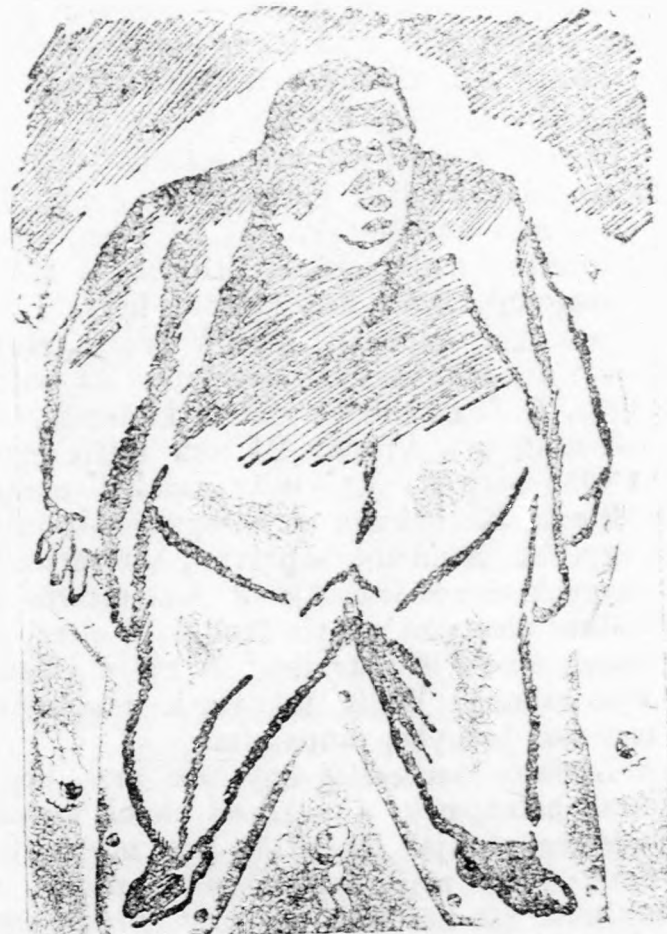
Pénteken váratlanul detektívek jelentek meg az ügynökség irodahelyiségében, akik átvizsgálták a vállalat könyveit és aztán érdeklődtek, hogy az ügynökség valóban csak hírszerzéssel foglalkozik-e? A nyomozás megindítását a hivatalos Stefani ügynökség intézkedésére maga a vasútiügyi minisztérium rendelte el.

Czobor ugyanis szerkesztőségi helyiségében olyan nagy felfogóképességű rádiófelvételkészítőt szerelt fel, mellyel a londoni és newyorki tőzsdéjelentéseket is felfogta. Ot telefonkészülék egészítette ki az iroda felszerelését, amelyek mellett állandóan több alkalmazott dolgozott. A vizsgálat megállapította, hogy a készülék a norfolki rádióadóállomás híreinek felvételére volt beállítva, amelyet aztán Czobor a könyvnyomatos előfizetői közt terjesztett. Csak hogy Czobor nem jelentette be a rádiókészülékét és azonkívül és a norfolki állomás hírei a Stefaniügynökségnek voltak szánva, tehát Czobor jogtalanul használta azokat fel, sőt chiffrizott táviratokban közölte azokat előfizetőivel is, még mielőtt a Stefaniügynökség, amelynek monopóliuma volt az angol és amerikai tőzsdéjelentések felvétele, nyilvánosságra hozta volna azokat.

Czobort jogosulatlan rádióhasználat és rádiótávirati levelezés meg nem engedett felfogása miatt vonták felelősségre és tettének elbírálásánál súlyosbító körülményként esik latba, hogy nagy jövedelmet húzott üzleteiből, mintegy évi 400.000 lirát. Cselekményét az olasz büntetőtörvénykönyv rendkívül súlyosan, öt évig terjedő börtönnel sújta. Az ügynökséget azonnal lezárták és amikor Czobor, aki feleségével és gyermekeivel együtt Trientben nyaralt, a házkutatásról értesülve, Milanoba utazott és jelentkezett a rendőrségen, rövid kihallgatás után letartóztatták.

Czobor igen kitünő ujságíró, a háború alatt Svájból tudósított egész serg előkelő magyar napilapot. A háború befejezése után Olaszországba ment, ahol meg is nősült. Ettől kezdve ott folytatta hírlapírói tevékenységét és legutóbb, amikor Magyarországon járt — körülbelül egy év előtt — boldogan ujságolta ismerőseinek, hogy milyen jól megy sora odakinn, könyvnyomatos ujságot szerkeszt és ennek jövedelméből fényesen megéli családjával együtt.

Most aztán ez a fényesen magasba leadult karriér kettétört és a letartóztatás tett pontot Czobor Péter dr. feltörő pályafutásában.

Professor dr. Páter-féle Soványító-tea

nem tartalmaz jódot, sem jódtartalmú növényeket, nem ronítja az étvágyat, nyitólág és levezetőlag hat és használata által a túlsok zsírleakadás a szövetekben megszűnik.

Professor dr. Páter-féle Vértisztító-tea

nélkülözhetetlen túlsúrt és sós várnél. Rövid használat után tiszta arcbőr és friss kinézést ad.

A Prof. dr. Páter féle gyógyteák tekeres- és dobozosomagolásban vannak forgalomban. — Csak rövidebb szükségletnél vegye a kis tekeres-csomagolást, hosszabb használatnál mint előnyösebb, a dobozosomagolás ajánlatos (3 1/2-szeres tartalom, 20%-os ármegtakarítás.)

A Prof. dr. Páter teák valamennyi gyógyszerárban és drogueriában kaphatók. Ha beszerzése nehézségekbe ütközne, úgy forduljanak lerakatunkhoz:

CSILLAG GYÓGYSZERTÁR
Brazov, Hosszu-utca 14.

Kérjenek ingyene ismertető-könyvecskét. Vezetékpóvisélet: **AMPHORA R. T., BRAŠOV**

Táncnál

jóízű nő nem tiri magán az izlettelen hódoltszöröket. Eltávolításukra az 8 abszolút ártalmatlan „Angol szörvesztő”-t használja, mely a hajkát nyomban feloldja. A csont kaporával együtt lei 100 Ha valahol nem volna, forduljon a dr. Bíró gyógyszerárhoz, CiuJ. Ne fogadjon el mást.

Laboratoriu LEO
ing. Theodor de Stupek, Ghimbav-Brazov

Tek

A megindult közgazdaságban nemcsak a gazdasági élet, hanem a kultúra is meg kell élni. A gazdasági élet megindulása után a kultúra is meg kell élni. A gazdasági élet megindulása után a kultúra is meg kell élni. A gazdasági élet megindulása után a kultúra is meg kell élni.

Tekintetes Söhivatal!

Cluj-Kolozsvár, postabélyeg kelte.

A meginduló gabonaszállítási kampány, mint ezt közgazdasági lapok és rovatok különböző hangnemekben elzengték, nem kecsegtet valami biatató kilátásokkal. Nincs elég vagon, ami van, az sem üres és ha már üres, akkor rossz. A mozdonyokból is kevés van, némelyikből bűnös kezek kilopták a gőzt, mások összeütközési dühüknek estek áldozatul. A pályát nem gondozzák eléggé, a sinek hosszú kilométereken át nincsenek kifényesítve és mit folytassam ezt a szomorú dalt! az ember ugyanis elég szomorú-árjót él át. Hivatásomhoz híven, javaslatot terjesztek a Tekintetes Söhivatal elé, amely, kivétel esetén, hivatva lesz a mozdony-és vagonhiány gyökeres megszüntetésére. Javaslatom főbb pontjai a következők:

1. Intézkedni kell, hogy a liberális uralom, minél előbb (és persze minél rövidebb időre) visszajöjjön. Tény ugyanis, hogy a liberális uralom előtti időben jóval több mozdony és tehérvagon volt, ha tehát ezt az időt visszaidézzük, elérjük a kívánt eredményt. Természetesen úgy kell berendezni a dolgot, hogy a kampány utániig maradjanak, tovább semmi szin alatt se.

2. Azért van olyan kevés üres kocsi, mert a tehervonatok mind teli kocsikkal járnak. Az orvoság igen egyszerű: a tehervonatoknak nem szabad megvárni. Így rengeteg vagon fog kiürülni, illetőleg üresen járni. Ez kell nekünk.

3. Egyes javítóműhelyek kijavítják ugyan a javítás végett beutalt kocsikat, de amúgy javítva kiadják és egy e célra berendezett körvágányon ismét beutaltatják javítás végett, hogy azután szuperjavítva megint kiadják. Ez a körforgás átlag tízszer ismétlődik. Már most, tekintettel arra, hogy országunk aránylag eléggé hasonlít a körhöz, megkellek kérni e műhelyeket, hogy nagyobb mozgás engedélyezzenek a javított kocsiknak. Legalább egyetlen körutat az országban. Persze azzal a kötelezettséggel az állam részéről, hogy ezután megint oda utalja be a kocsit javítás végett, ahonnan szabadságolták.

4. Rendeletet kell hozni, hogy a szállítandó gabonát minden vevőnek nagy előleggel kell lekötnie. Miután a kereskedők bizonyos százaléka nem szállít, ha előlegét kaptott, a kampány okvetlenül kisebb mértékűre redukálódik, mint a mekkorának indult.

5. Rengeteg üres kocsit nem fognak megrakni az igénylők, ha nem arra az állomásra állítják ki nekik, amelyekre kérik. Így pl. egy brassói kereskedő sokkal kényelmesebb lesz annál, semhogy egy Kolozsvárt radelekezésére álló vagon megrakjon. Ez tehát a kolozsvári állomáson mint üres kocsi szerepelne, viszont a kolozsvári feladó se rakná meg, mert neki meg Basteniben állították ki kocsit. Hogy ezen az uton hány üres és használható tehérvagont lehetne szerezni, azt igazán könnyű kiszámítani.

6. Ja igen, a mozdonyok. Itt azt javasolom, hogy duplázzuk meg a számukat. A 301-es száriájú mozdonyok kapjanak 602-es száriszámot és így tovább. A szerkocsik számozása megmaradhat, hiszen nem ők húzzák a vonatot.

7. A mozdonyokra vonatkozó további javaslatom az, hogy megosztva használják őket. Kiszervektem ugyanis, hogy különösen túlnépélyes esetekben, pl. összejutásokkor, mindig darabokban szerepelnek. Ezt általánosítani lehetne. A nagy mozdonyok ugyanis jórészt úgynevezett iker gőzgépek. Céltudatos, de kémialetes munkával önállókká kell tenni ezeket az ikereket. Végre is nincsenek összenöve, hanem csak összecsavarva és forrasztva.

8. Le kell szállítani a különböző defektusok miatt átrakásra szoruló kocsik "tovább-futhatási" tarifáját. Azonnal meggyarazom. "Tengelytörés" eddig ezer lejjel gyógyult, "artórozótörés" öt és nyolcszáz lej között ingadozott, "hőnfutás" háromszáz lejt jelentett, "rongált fák" száználvolva lejt igényelt. Ha a szállító nem fizetett, a defektust hivatalosan konstatálták, az árut kirakták, a vagon műhelybe utalták, lásd a második pontot. Ha a palit fizetett, a tengely azonnal összeforrt, a rugó rugott, mint egy bécsi csatár, a hőnfutás heve lelohadt, a fák úgy fékezett, mint egy közgyűlési elnök, a kocsi továbbmehetett száz hundert und zwanzig jór. (Egyszer, emlékszem egy esetre, más-kép történt. Valami peches forgalmi tisztviselő várta a vonatot és konstataulta, hogy a tartórugó el van törve. Rögön szól a kocsikísérőnek: "uram, ezt át kell rakni. Rugótörés." "Rugótörés? — mondta a kísérő, banyult a zsebébe, kivette a tarifát és megnézte. — Parancsoljon, itt van a hétszáz lej."

Csak nagynehezen értette meg, hogy a rugó tényleg el van törve. Azt mondta, ilyesmi még nem történt vele.) Ezt a tarifát, a rossz pénzviszonyokra való tekintettel, felére kell leszállítani. Ettől azután rögtön megjavulnak a kocsik.

8. Többet nem mondok egyelőre. Tessék a fentiekkel kísérletet tenni. A magam részéről, köztünk maradjon, semmi okát se látom semmiféle rendkívüli

intézkedésnek. Kinek termett gabonája? és ha termelt, kinek nem vitte el az árvis? és akinek megmaradt, ki fogja attól megvenni? és aki megvette, mikor fogja látni, amit megvett? és ha meglátja, melyik malom veszi át tőle? ha átvette és megörölte, kinek adja el? ki eszik máma?

Teljes tisztelettel
Drót Mór

További merényletektől félnek Spanyolországban Őrzik a francia határt

(Páris, augusztus 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az "Information" jelentése szerint a spanyol határt, a Primo de Rivera ellen elkövetett legutóbbi merénylet következtében, erősen őrzik. Attól tartanak ugyanis, hogy miután a francia kormány mostanában számos kiutasítást fogadtatott, mindenféle gyanús elemek kísérlik majd meg, hogy Spanyolországba átjussanak. A lap úgy tudja, hogy Borrás tábornokhoz, Katalina kormányzóhoz, aki jelenleg rokonánál van szabadságon, szintén felügyelet alatt tartják, minthogy az a gyanú maradt fel ellene, hogy separatistikus körökkel tart fenn érintkezést.

Kié legyen II. Miklós volt orosz cár 15 millió fontja? Az orosz uralkodócsalád tagjai valamelyik királyt akarják felkérni a szentpétervári örökösödési per eldöntésére

(London, augusztus 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagyérdeklődéssel örökösödési per kerül rövidesen végleges döntésre. A per tárgyát II. Miklós néhai orosz cárnak 15 millió fontos betétje képezi és a volt orosz uralkodócsalád legismertebb ágai küzdenek a megszerzéséért. II. Miklós tudvalevőleg a világ egyik leggazdagabb embere volt, akinek vagyona főleg óriási kiterjedésű birtokában volt, ezenkívül rengeteg palotája, nyaralója és műkincs volt a szerencsétlen végű cárnak.

A világháború kitörésekor II. Miklós negyvenmillió fontot helyeztet el betétként a Bank of Englandnál. Két év alatt a betétösszeg felét a cár kivette az angol állami bankból. Az orosz összeomlás idején újabb összegekkel csökkent a betét. Errel a körülményről különféle verziók vannak forgalomban. A cár egykori környezetének egyrésze szerint ezek az összegek visszaadás folytán kerültek ki a Bank of England trezorjaiból, mások szerint a cár beleegyezésével vették ki a pénzt, hogy az uralkodócsalád tagjait kiszabadítsák a forradalmárok fogházából, Tobolszkból. De az így lecsökkent betét is 15 millió fontot tesz ki és ekörül folyik a per.

A cári család kivégzése után az orosz uralkodók ház tagjai az elő a nehéz kérdés elé kerültek, hogy

ki a cár örököse, mert II. Miklós nem hagyott hátra végrendeletet. A szovjetkormány is kísérletet tett a cári vagyon megszerzésére, de az angol banknál energikusan visszautasították a keresetét. A legkomolyabb aspiráns Maria Feodorovna nagyhercegnő, a cár anyja, aki Keppenhágában él, határ az orosz örökösödési jog értelmében a hagyatéka az egész cári család tarthat igényt aszerint, hogy ki milyen közeli rokonságban állott II. Miklósval. Az angol örökösödési jog intőzkedési szerint az anyacárhoz mellett Olga és Xenia nagyhercegnőknek, a meggyilkolt cár két nővérének van csak joga a hagyatékot osztózkodni.

Az utóbbi hetekben angol és orosz jogtudósok közbenjárására egyezkedési tárgyalások indultak meg a cári család tagjai között. Megállapodásra nem került sor, de az érdekeltek elfogadták azt a javaslatot, hogy az örökösödési jog megállapítását egy pártatlan bíróra bízzák. Erre a kényes pozícióra Eduárd angol, vagy Viktor Emánuel olasz királyt szemelték ki, egyes nagyhercegek azonban Alfonz spanyol királyt szeretnék, aki olyan állam uralkodója, mely a világháborúban semleges volt és ömagának semmilyen nexusa a Romanow-családdal sincsen.

Az új közigazgatási törvény nem ismer aljegyzőt

Helyette községi irnokot említ, aki elég, ha írni és olvasni tud

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új közigazgatási törvény már annak idején igen heves ellenállásra talált ugy a csatolt területek, mint az ókirályság reálisabban gondolkozó közigazgatási vezetői részéről. Nagy sajtókampány indult meg, gyűlések tartóztak, csak hogy a minisztert javaslatának visszavonására bírják, vagy legalább is, hogy gyökeres módosításokat erőszakoljanak ki.

A közigazgatási törvény, mint ismeretes, többek között rendezte a jegyzőkérdést is. A rendezés következménye az lett, hogy többszáz jegyző-diplomás férfit vetett vissza képzéséhez nem méltó hatáskörbe.

Az új törvény nem ismer aljegyzőt. Helyette községi irnokot említ. Humánusan azonban úgy intézkedik, hogy elég ha ez az irnok csak írni-olvasni tud.

Kifejezése az állandó községtanács hatáskörébe tartozik, amelynek előző tudvalevőleg a községi bíró. Jelenleg az a helyzet tehát, hogy sokszáz diplomás aljegyző ilyen irnoki állást tölt be. Eddig a prefektus intőzkedett sorsuk felel, most ennek a községi bizottságnak vannak kiszolgáltatva. Hangsúlyozzuk, hogy: kinek kiszolgáltatva, mert a bölcs községi önkormányzatban már sok aljegyzőt bocsátott el a bíróból és más két községi értelmiségiből álló főúrnok. Egy két, vagy négyelémis ember sokkal olcsóbban dolgozik, mint a diplomás ember, ki képzettségének megfelelő életstandardhoz szeretne jutni. Ez a változtatás különösen sajnósan érinti a kisbirtokos aljegyzőket, kik bizony sokszor csak születési hibáik miatt nem jutottak önálló jegyzői hatáskörhöz.

Ez a kérdésnek az első fele. A másik része az, hogy sokan vannak az aljegyzők között olyanok, akik husz-huszonöt év óta működnek a közigazgatási pályán. Ezek az évek során tekintélyes összegű nyugdíjjárulékot fizettek be. Mostan nem tudják, mi lesz ezzel a pénzzel? A felsőbb helyekről jött válaszok, melyeket ebben az irányban kaptak, nem meggyőztatók.

A husz-huszonöt évi közért való küzködések után tehát még azt is megérhetik, hogy öreg napjaikra betévő felet nélkül maradnak. Nem számítva azonban arra, hogy öreg napjaikig is az állatalanok kálváriájára juthatnak a falusi bíró jóvoltából.

Mindenesetre a belügyminiszter ur figyelmebe ajánljuk ezt a szomorú ügyet. Ő erdélyi ember és meg tudja érteni az előállott új helyzeteknek megdöbbentő méltánytalanságait. Száz meg száz ember egzisztenciájáról van szó, kik egész életüket a köznek áldozták fel, azért a havi kis éhbérért nem válhatnak játéktárgyaivá a sokszor igen rövidlátó községi bizottságoknak és főképen nem válhatnak kóbor vagabundokká, hogy hónapok alá csapott diplomáival kilincseljenek új megélhetési lehetőségek felé!

Perfekt német gyors és gépirónó
aki a magyar nyelvet is tökéletesen bírja,
több évi gyakorlattal, állandó alkalmazásra,
azonnal felvétetik
megyeszékhelyen. Románul tudók előnyben részesülnek. Részletek ajánlatok fényképpel és fizetési igényekkel ellátva "Gyakorlott" jellege alatt a kiadóba intézendők.

Magyar miatt

háboru alatt kelő magyar an Olaszor- Etől kezdve égét és leg- — körül- ságotla isme- ora odakin, nnek jövedel- együtt. asba leadtú tett pontot sában.

er-féle tea

nu növényeket, és levezetőleg zsrilekadás a k.

er-féle tea

él. Rövid hasz- e kinézést ad.

éak tekeres- és rgalomban. — te a kis tekeres- ál mint előnyö- tos (3 1/2-szeres akaritás.)

éak tárban Ha beszer- gy forduljanak

SZERTÁR 14. önyveoskét. T., BRASOV

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes sajtó híri és hírségi napilapja
 Szerkesztők: Giszka János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomatait csak a szerkesztőség engedélyével engedélyezik meg.

A mai napról

Péntek

5686. Ab 26.
 1926. aug. 6.

— Vilmos császár levele egy amerikai írőhoz. Newyorkból jelentik: Bernstein Herman író, aki a „Der weg zum Frieden“ című könyvet megírta, Doornból, Vilmos császár tartózkodási helyéről, levelet kapott, amely így szól: „Egyetlen út, amely a békehez vezet, ez, ha elismerik, hogy Németország a háború előkészítésében ártatlan, érvénytelenítik a Németországra vakmerően rákényszerített versailles-i szerződést és helyreállítják ott a monarchiát. Ezek nélkül soha sem lesz béke. A német császár harminc esztendőn keresztül megőrizte a világ békéjét és isten segédelmével tovább is meg fogja őrizni. Ötletege a császár legfőbb parancsára gróf Finkenstein“. A levél világszerte nagy feltűnést keltett.

— Megválasztották a szatmári ortodox hitközség iskolaszéket. Szatmárról jelentik: Mintán a szatmári ortodox zsidó hitközség vezetősége id. Reiter Mór elnökkel az élén felépítette a hitközség új iskolaépületét és azt rövid időn belül átadja rendelkezésének, a hitközségi képviselőtestület elérkezettnek látta az időt arra, hogy az eddig Mandelbaum Ede főgondnok vezetése alatt álló iskolabizottság helyébe állandó iskolaszéket válasszon. E hó 1-én ment végbe az iskolaszék megválasztása. Elnök lett Spiegel Dávid gyáros, alelnök dr. Stera Mór ügyvéd, iskolaszéki tagok: Farkas Márton ny. tanító, id. Reiter Mór hitk. elnök, Mandelbaum Ede hitk. főgondnok, Grosz Dávid gyáros, Fleischmann Adolf kereskedő, Mayer József vállalkozó, Weisz Elemér szállodavezető, Fischer Herman kereskedő, Guth Lajos gyáros, Jeremiás Zsigmond kereskedő, Reich Salamon főkönyvelő, Samuel Ignác kereskedő, Grosz Izidor vállalkozó. Az új iskolaszék feladata a hitközségi iskola beszerzése, ami a mai viszonyok között nem csekély munkát író az arra hivatott testületre.

— Az adók gyors behajtására utasítják a községi jegyzőket. Bukarestből jelentik: Lepadatu pénzügyminiszter erdélyi inspekciós körutjáról ma a fővárosba érkezett. A pénzügyminiszter megállapította, hogy a községekben az adók behajtása rendszertelenül és lenyában történik, a már beszedett adókat pedig a községi jegyzők késedelmesen utalják be a központokhoz. Lepadatu pénzügyminiszter interveniált a belügyminisztériumban, hogy a községi jegyzőket utasítsák az adók gyorsabb behajtására és a beszedett összegek azonnali befizetésére.

— Botrányba és panamába fullt a budapesti „Embervédelmi Kiállítás“. Budapesti jelentik: Az „Embervédelmi Kiállítás“, melynek tudományos és népszerű háttérrel elvitathatatlan, üzleti szempontból a legbotrányosabb visszaélések színhelyévé vált. A kiállításnak ma már alig van ná látogatója, mint a hitelesítők, akik hifizetetlen számlákat lobogtatva, szidják és vádolják az igazgatókat. Az „Embervédelmi Kiállítás“ belefutott a a hifizetetlen számlák botránytengerébe. Hivatalosan megállapították, hogy a kiállítás igazgatósága a biencszázmillió államsegélyből csupán százhusz milliót fordított az eredeti rendeltetésének megfelelő célokra és még a klinikákkal szemben fennálló anyagi kötelezettségeit sem rendezte. A kiállítás építői, szállítói, zenészei, alkalmazottai: mindenki, kiknek valami címen követelése állhat fenn az igazgatósággal szemben, — hifizetetlen maradt és alig is remélheti, hogy megkapja követelését. Az „Embervédelmi Kiállítás“ ügye hamarosan a rendőrséget foglalkoztatja, ha ugyan a védnökök és az igazgatóságnak közéleti szerepet játszó, de az igazgatással nem törődő tagjai a kormány segítségével el nem simítják a botrányos panamákat és bűnös visszaéléseket.

Még nem adták át a jugoszláv jegyzéket Szófiában

Nincsiacs csak ma érkezett vissza Veldeshől Sándor királytól. A Népszövetség elsimítja a konfliktust. A „Tems“ olasz intrikát sejt

(Páris, augusztus 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A balkáni helyzet újabb fejlődése, nevezetesen a Jugoszlávia és Bulgária között keletkezett feszültség, — ma is nyugtalanító hatást keltett. Jugoszláviának az a szándéka, hogy a komitácik betörésével a Népszövetséghez fordul, mindenesetre elosztatja a fegyveres konfliktus veszedelmét. Mindazonáltal a helyzetet nagyon komolynak látják.

Különösen attól tartanak, hogy a bolgár kormány a szerb ultimátumra nem fog kielégítő választ adni két okból: először, mert a bolgár kormány nem elég erős ahhoz, hogy erélyesen fellépjen, másodsor pedig a bolgár bandák mögött olasz befolyást sejtnek. A „Tems“ erre vonatkozó gyanúját mai esti lapjában nyíltan is kifejezésre juttatta. Azt írja a lap, hogy az olasz diplomácia veszedel-

mez aktivitást fejt ki a Balkánon. Belgrádban annál inkább nyugtalanok, mert Olaszország Albániában is súlyosan veszélyezteteti Jugoszlávia érdekelt és biztonságát.

Cátolják a jegyzékváltást

A belgrádi külügyminisztérium egyébként erélyesen cáfolja a külföldi lapokban napvilágot látott híreket, hogy a jugoszláv kormány a mai nap folyamán átnyújtotta Szófiában tiltakozó jegyzékét a bolgár komitácik bandák délszerbiai betörése ügyében. A jegyzék végleges szövegével Nincsiacs külügyminiszter holnap érkezik vissza Veldeshől ahol Sándor király elé terjesztette a határ idékre kiküldött katonai bizottság jelentését, amelynek alapján a kormány a jegyzéktervezetet elkészíttette. Ilyen körülmények között a jegyzék átadására csak a hét vége felé kerülhet sor.

Franciaország meghúsvította Abesszínia felosztását Anglia és Olaszország között

Párisi intervencióra a Népszövetség megfenyegette az angol és olasz diplomáciát

(London, augusztus 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Chamberlain külügyi államtitkár tegnap az alsóházban expositát mondott az abesszíniai kérdéssel. Rámutat, hogy 1906 óta a háborús évek szünetétől eltekintve tárgyalások folytak Anglia és Abesszínia között, anélkül azonban, hogy dűlőre jutottak volna. Most azonban a helyzet annyira sürgős, hogy az angol kormány szükségesnek tartotta az olasz és francia kormánnyal való véleménycsere, hogy az Abesszínia-ban folytatott tárgyalások ne halasztódjanak.

Az angol kormány jegyzékben fejezte ki sajnálkozását az abesszíniai kormánnyal, mert ez olyan színben állította be Anglia és Olaszország ajánlatát, mintha Olaszország és Anglia erőszakkal nyomást akarnának gyakorolni Abesszínia-ra. Hangsúlyozza, hogy az olasz-angol egyezmény praktikusnak nem akar más,

mint engedélyt kapni Abessziniától egy vasút építésére, amely Eritrea félszigetet Szomalálával összekötse. Az egyezmény által egyik fél sem lesz megkötvé, csupán az angol kormány kötelezi magát az olasz kormánnyal szemben, hogy harmadik fél konkurenciáját az abesszíniai területeken nem fogja támogatni Olaszországgal szemben, sem pedig saját maga nem fog konkurrenciót támasztani.

Chamberlain beszédét politikai körökben arra magyarázzák, hogy úgy Franciaország, mint a Népszövetség tudomására adták az angol kormánynak, hogy abban az esetben, ha bármilyen erőszakos nyomást gyakorolnának Anglia és Olaszország Abesszínia-ra, a Népszövetség, amelynek Abesszínia is tagja, ugyanúgy fog eljárni a két nagyhatalommal szemben, mint más államokkal szemben, amelyek megsértik a népszövetségi statutumokat.

— Péntek esti istentisztelet. A Ferdinánd király-uti zsidó templomban pénteken este 7/8 kor kezdődik az istentisztelet. Beszédet mond dr. Elster Mátyás főrabbi.

— Házasság. Klein Jernyke Cluj és Beck Ferenc Győr július hó 27-én Haifában házasságot kötöttek.

— Gőndör Ferenc újból megindítja „Az Embert“ Amerikában. Newyorkból jelentik: Gőndör Ferenc, az októberi magyar forradalom hőrcs tollú publicistája, aki tudvalevőleg néhány hónap óta Amerikában tartózkodik, szeptember 4-én Newyorkban újra megindítja népszerű hetilapját. „Az Embert“. Gőndör legutóbb négy nagy amerikai magyar központban tartott előadást és mindentütt nagy szeretettel és ünnepléssel fogadták. Szó van arról is, hogy „Az Embert“ a jövő évben már napilappá alakulhat.

— Betörés dr. Sebestyén József ügyvéd lakására. Szerda este 7 és 10 óra tájban betörték dr. Sebestyén József Egyetem utca 3. szám alatti lakására. Érdekes, hogy a módszer, ahogy a betörést elkövetették, teljesen megegyezik a múltkorai betöréssel, amikor dr. Reiter lakásán jártak a betörők. A nyomozás megállapította, hogy a betörők hárman voltak és amíg az egyikük falozott, a másik kettő nyugodtan dolgozhatott. A nyugodtságukra jellemző, hogy az esztendőből csak azt vitték magukkal, amit a válluk hozott: kalapáccsal nem tudtak behorpasztani. A kár elérte 200 ezer lejt. Jellemző, hogy a tavalyi 7 nagyvárosi betöréssel szemben, ez évben csupán eddig 21 betörést követtek el Kolozsváron. A rendőrségen nyert információink szerint ennek oka abban keresendő, hogy a közönség nem tesztül tartózkodó magatartást a lopott holmit eladói aköz betörőkkel szemben.

— Ügynök, aki egy nem létező hirdetésí vállalat nevében vesz fel pénzt. Sava Maria feljelentést tett a Deák Ferenc-utcai Subotici cukrászda nevében, hogy egy ismeretlen egyén pénzt csalt ki tőlük egy nem létező hirdetésí ügynökség részére. Nyomatott nyug-

tával igazolta, hogy hirdetésért az Urania-vállalat nevében a díjat felvette és nyomtalanul eltűnt. A rendőrség bevezette a nyomozást a szélhámos kézrekerítésére, valamint annak a megállapítása érdekében, hogy más üzletben nem e követett el hasonló csalást.

— Két öngyilkosságot követtek el csütörtök éjjel. Buk Iona 21 éves árvaleány életuntásból begroott a Szamosba a Malomgátnál csütörtökre virradó éjjel. A félig megfulladt leányt a Radák-utcában észrevették a járőrök és kihúzták a folyóból. Hosszas élesztési kísérlet után sikerült eszméletre téríteni. — Gold Bernát Mikos Kelemen-utcai lakos szellemi bánatában megmérgezte magát. Tettét sikerült idejekorán észrevenni és visszaadák az életnek.

— Nyomatlanul eltűnt két gyermek. Krisán József kolozsvári lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy tizenhárom éves kislánya, Böszö, eltűnt hazulról. Egyesek vallomása szerint a kislányt egy ismert prostituált rő és elegáns ur kíséretében látták kocsin eltávozni. Ugyancsak eltűnt Vécsei Sándor Dohány utcai lakosnak tizenöt éves diák fia. Mindkét esetben a rendőrség bevezette a nyomozást.

Kérje

mindenhol Dreher-Haggenmacher
 sörgyártmányait!

Márciusi világos

Dacla extra special.

Bavaria dupla maláta.

A B

Cs

(Bucuresti)
 Uj Kelet is meg
 csökkent, hogy
 Felétlen kompa
 a valószínűk.
 gazdaságnak, k
 intézetek közve
 zetek elsősorba
 keresked lmi v
 kedvezményes

A Banca
 olyan hátrányo
 szazalékos hite
 Nationala nem
 az ipari vállala
 hitelintézettel.

Ebben
 gabona kivite
 lasára. Bukar
 térium ma kor
 deszogezi, hogy
 lehet a gabona

Eladják
 részvényeinek
 tik: A lerygel
 angol pénzcsoport
 vényeinek 50
 részvények elar
 arnyfedezetének
 kívül biztosíték
 rikai dollárkölc

Hivatal
 tionala és a
 híret. Bakares
 hogy illetékes
 el, amelyek cő
 hírekkal szemé
 és a kormány
 moitak be.
 hosszabbban
 zóval. A tár
 becsátottak ki
 kat a híreket,
 kormány kö
 Banca Nation
 lezettségek tő

Ország
 árszabályt.
 amely a nyom
 tus 8 án tartó
 közgyűlést. A
 az országos
 rendezése.

A bud
 kétféle lej j
 A tözdetanác
 tus 3-tól kezd
 rest, lejtfize
 ,deviza lej, B
 bud külföldi

Rende
 hivatk

15-

szá

B

márkáj

KÖZGAZDASÁG

A Banca Nationala nem redukálja a visszszámítolási hiteleket

Csak hitelátcsoportosítás történik a mezőgazdaság javára

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 5. Az Új Kelet tudósítójától) Iteni híradások nyomán az Új Kelet is megírta, hogy a Banca Nationala a visszszámítolási hiteleket husz százalékkal csökkentte, hogy az illy módon vesztéringált összeget a mezőgazdaság rendelkezésére fogadja. Feltelesen kompetens helyről nyert értesülésünk szerint, a hír ebben a formában nem felel meg a valóságnak. A Banca Nationala nem redukálja általában a hiteleket, hanem mivel a mezőgazdaságnak, különösen pedig kisgazdáknak a bank nem ad közvetlen hitelt csupán a pénzügyintézetek közvetítésével, olyan tendenciát akar érvényre juttatni, hogy a hitelátvezető pénzügyintézetek elsősorban a mezőgazdák igényeit elégítsék ki és csak másodsorban álljanak az ipari és kereskedelmi vállalatok rendelkezésére, miután ezek a Creditul Industrial útján is hozzájutnak kedvezményes hitelekhez.

A Banca Nationalának ez a tendenciája — ha tényleg érvényre akarja juttatni — épp olyan hátrányos az ipari és a kereskedelmi vállalatok szempontjából, mintha az említett husz százalékos hitelredukciót alkalmazná. A Creditul Industrial ugyanis — éppn mert a Banca Nationala nem bocsájt megfelelő tőkét rendelkezésére — csak nagyon minimális hiteleket nyújt az ipari vállalatoknak, a kereskedelmi vállalatok pedig egyáltalában nem rendelkeznek hasonló hitelintézettel.

¶ Ebben az évben nem kerül sor a gabona kiviteli illetékek további leszállítására. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium ma kommunikét bocsátott ki, amelyben leszögezi, hogy ebben az esztendőben szó sem lehet a gabonakivitel illetékeinek leszállításáról.

¶ Eladják a lengyel Nemzeti Bank részvényeinek 50 százalékát. Varsóból jelentik: A lengyel kormány tárgyalásokat folytat egy angol pénzesoporttal a lengyel Nemzeti Bank részvényeinek 50 százalékban való átengedésére. A részvények eladásából befolyó összeget a bank aranyfedezetének növelésére használnák fel, de ezenkívül biztosítékul szolgálna egy 200 millió amerikai dollárkölesőre is.

¶ Hivatalosan is cáfolják a Banca Nationala és a kormány közötti konfliktus híreit. Bukarestből jelentik: Tegnap közölték, hogy illetékes helyen nyilatkozatok hangzottak el, amelyek cáfolatot tartalmaznak, azokkal a hírekkel szemben, amelyek a Banca Nationala és a kormány közötti újabb konfliktusról számoltak be. Lepadatú pénzügyminiszter ma hosszabbban tárgyalta Oromolu bankkormányával. A tárgyalásról hivatalos kommunikét bocsátottak ki, amely szintén megcáfolja azokat a híreket, mintha a Banca Nationala és a kormány között nézeteltérések volnának a Banca Nationala által fizetendő külföldi kötelezettségek ügyében.

¶ Országosan rendezik a nyomtatvány-árszabályt. Az Országos Grafikai Szövetség, amely a nyomdatulajdonosok szervezete, augusztus 8-án tartja meg Temesvárt ez évi rendes közgyűlést. A tárgysorozat legfontosabb pontja az országos nyomtatványárszabály végleges rendezése.

¶ A budapesti tőzsdén megkezdtek a kétféle lej jegyzését. Budapestről jelentik: A tőzsdetanács határozta értelmében augusztus 8-ától kezdve a budapesti tőzsdén „Bukarest, lejfizetés” jegyzés megszűnik. Ehelyett „deviza lej, Bukarest kifizetés,” valamint „szabad külföldi lej, Bukarest kifizetés” a hivata-

los jegyzések. „Deviza lej, Bukarest” kifizetés alatt az értendő, melyet belöldi román, valamint magyar tulajdonos javára utalnak át. „Szabad külföldi lej, Bukarest kifizetés” alatt pedig az értendő, mely felett annak birtokosa korlátozás nélkül bármely külföldi javára rendelkezhetik.

¶ A kormány átveszi Olaszországiót a kétszázmillió líras kölcsönt. Bukarestből jelentik: A „Rador” hivatalos helyről nyert értesülése szerint a kormány elhatározta, hogy az olasz kölcsön 200 millió líras összegét most fogja felvenni, hogy véget vessen erőtől az úgyről elterjedt különböző híreszteléseknek. A kölcsön annak megkötése óta állandóan Románia rendelkezésére áll, annak felhasználá-

Páris jósnője Kolozsváron.

Eldadások mindkét napon fél 5, 7 és fél 10 órakor kezdődnek.

Berlini e szenzációs filmét megszerzett ismert sikert értek el. Csak két napra szűkített tartadalmi drámaiban eddig nem Navarrio — hatalmas al-bírási ebben a szerepök: Barbara la Marr és Ramon sör ezt a hatalmas film-drámát. A fő- a Magyar Színházban, Romániában elő Fundatia Principele Carol-mozgó 4-én augusztus 7-én mutatja be a 4-enteken, augusztus 6-án és szomb-

sára vonatkozólag azonban még nem történt elhatározás. Ugyancsak kormánykörökből származó értesülések szerint a kormány pírhuamosan Angliában és Németországban 40 milliárd lejes vasutügyi kölcsönről tárgyal. Az angolai tárgyalások elé, amelyet Tuulescu pénzügyminiszter vezet, nehézségek gördültek. A németországi tárgyalások a legjobb mederben haladnak előre. A vasut a 40 milliárd lejnyi hitelt gördülőanyagban, másik felét pedig készpénzben kívánja igénybe venni, anélkül azonban, hogy Németországnak beleszólása lenne a kölcsön felhasználásába.

¶ A jugoszláv exportőrök kereskedelmi tárgyalásokat sürgetnek a cseh agrárvámok miatt. B Igrádól jelentik: A szerb exportőrök ma gyűlést tartottak, amelyen állást foglaltak a cseh vámtörvény ellen. Többen kijelentették, hogy még a minimális cseh vámtételek is lehetetlenné tettez minden jugoszláv exportot Csehszlovákiában. Ezért felhívták a kormányt, hogy sürgősen indítsa meg a kereskedelmi tárgyalásokat Csehszlovággal és minden eszközzel hasson oda, hogy Csehszlovákia elfogadható vámtételeket biztosítson Jugoszláviának.

¶ Az üzletek reggeli nyitási idejének szabályozása. A kereskedelmi alkalmazottak kolozsvári szövetsége kedden este népes gyűlést tartott, amelyen a következő két tárgysorozati pontot vették megvitatás alá: az üzletek reggeli nyitási idejének pontos szabályozása és hetivásárok alkalmával a törvényesen biztosított kétórát pihenő idő betartása. A gyűlésen konkrét javaslatok hangzottak el, amelyeket hivatalos helyre terjesztettek.

¶ Nem állítanak kormánybiztosokat a magánvállalatok élére. Bukarestből jelentik: Azokkal a hírekkel szemben, amelyek arról számoltak be, hogy a kormány tervbe vette a magánvállalatok élére hivat kormánybiztos kinevezését, félhivatalos helyen kijelentik, hogy ilyen irányú tervvel a kormány nem foglalkozott és a jövőben sem szándékozik foglalkozni. Ebben a kérdésben egyébként a munkások szövetségének vezetői hivatalosan is megkeresték a kormányt és kérték, hogy a hírek cáfolására tegyen közzé a kormány hivatalos nyilatkozatot, mert ellenkező esetben az a veszély fenyegeti a vállalatokat, hogy külföldön megvonják tőlük az eddig nyújtott hiteleket.

¶ Az agrártörvény végrehajtása. Bukarestből jelentik: A földművelésügyi minisztérium arról értesült, hogy az agrártörvény végrehajtására delegált járási bizottságok Erdélyben a véglegesen lezárt kisajátítási listákon módosításokat eszközölnek. Ez az eljárás merőben ellenkezik az agrártörvény rendelkezéseivel, amelyek szerint a megyei bizottságok által jóváhagyott kiosztási listákat véglegesen kell tekinteni. A minisztérium szigorú intézkedést foganatosított a visszaélések megszüntetése érdekében.

TŐZSDE

Augusztus 5 én

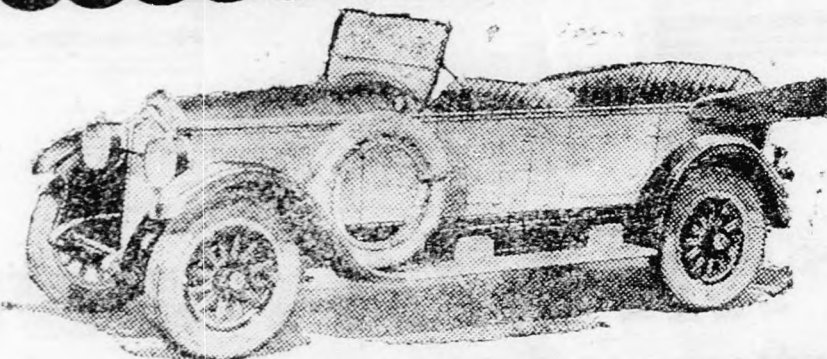
A lej Zürichben 240-00—240-00, Párisban 16 35, Budapestben 328, Bécsben 327-75, Prágában 15-87-50, Berlinben —.

Kolozsvár. A rövid ideig tartó szilárdulást isnyhulás váltja fel. A forgalom mérsékelt irányzatú. Az árfolyamok a következők:

Bécs 81-15—81-30, Prága 6-54—6-57, Budapest 322—325, Páris 6-40—6-65, Zürich 42-65—42-75, Newyork 219-50—220-50, London 1074—1076, Milánó 7-50—7-55.

Zürich. Zárlat: Berlin 123-00, Amsterdam 207-50, Newyork 516-62, London 2513-50, Páris

Rendelésnél hivatkozzon a **15-ös** számra.

Rendelésnél hivatkozzon a **15-ös** számra

Buick, Oldsmobil és Citroen

márkájú automobilonak a mai napig, mint szolid és elegáns építmények rivális nélkül maradtak. Nagy benzin- és gummi- valamint ármegtakarítás az összes márkákkal szemben.

Kaphatók a NOEL fiókjánál — Brassó.

Fényképezetek, Amateurök!

Fényképezeti cikkeket a legolcsóbban

Bernát

papirosáruházában,

Plata Unirii 29. szám alatt [Laydakukrázda mellett] szerezhetik be.

Lemezeket kidolgozunk. — A világhírű Angol Imperial lemezek gyári lerakats.

1450-00, Milánó 1700-00, Prága 1530-00, Buda-
pest 72-35, Belgrád 911-00, Bukarest 240 00 -
240 00, Varsó 57-00, Bécs 73-10.

Bukarest. Devizák: Páris 640, Berlin
52 50, London 1075-00, Newyork 220 00, Milánó
7-40, Zürich 42-65, Bécs 31-35, Prága 6 50.
Brüsszel — Budapest 31-25.

Bukarest. Valuták: Napoleon 870, német
márka 52 00, leva 162, török líra 118, font
sterling 1075, francia frank 6-80, svájci frank
42-00, olasz líra 7-80, drachma 2-65, dinár
3 80, dollár 220-00, lengyel forint 18 00, osztrák
schilling 31-50, magyar korona 21-50, cseh korona
6-70, belga frank 6 50, holland forint —.

Felhívás!

A n. é. közönséget tisztelettel értesít-
jük, hogy ezentúl gyárunkból, tekintve
a nagy elfoglaltságunkra és üzemi kibő-
vítésére — *de taliban semmi árut nem adunk*
el. Főleg a n. é. közönség kényelmére a
C. J. Regele Ferdinand (vált Westelényi
Miklós utca) 3. szám alatt gyári lerakatot
létesítettünk, ahol összes gyártmányaink
eredeti gyári árkban árusítanak. Az üz-
lelhelyiségben kifüggesztett gyári árjegyzék
bármikor ellenőrizhető.

Senki se vásároljon kötött árut és ha-
risnyát, amíg gyári lerakatunkat meg nem
tekinti és meg nem győződik gyártmányaink
kifüggetlen minőségéről, ennek legtelje-
sebb kivételéről és feltűnő olcsó eredeti gyári
árainkról.

Kiváló tisztelettel

„Dorma“ Kötött és Szövöttáru-gyár

NYILTTÉR

E rovatban közöltékért a szerkesztőség semmi-
nemű felelősséget nem vállal

*

Felkérjük Max Ungár urat, kinek Ga-
lacon ügynöksége volt, hogy velünk 10
napon belül összeköttetésbe lépjen.

Zuckermann & Schwarz — Zalaú.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 4 lej, vastagabb betű-
vel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állás-
keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja
előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, elő-
fizetőknek 150 lej

Kereskedelmi utazók

Berkovicsné מרת בשרה vendéglője,
Oradea-Mare. Str. Nicolai Jorga (Zöldfa-utca) No 19.
Ismert elsőrendű konyha! Mérsékelt árak.

Intelligens izr. urinő
elfogad teljes ellátásra
zongora használatával és
tanítással jó családból is-
kolásányokat. — Oradea-
mare, Beöthy Ödön-utca
42. I. emelet 7. Berger
Antalné.

File terítőket és kelim
munkákat legújtanosab-
ban készít Hirschné, Reg.
Ferdinand 101, ajtó No 5.

Barzol

Fizetési
Vasárnapi

Csuj-Kolozsvár,
Piata M. Vit. 13

Telefon
1949

Két intelligens lány tar-
but közelében, teljes el-
látást kaphat, zongora-
használatra. Cim a kiadó-
ban.

Egy új faragott diófa
elbűlő eladó Dázsma-ut 2.
sz., sztalos műhelyben.
1513

Czur Salomban 4 A)
jegyzési parcella eredeti
áron átadó. „Megkeresése-
ket „Kényszerhelyzet“
jellege alatt a kiadó to-
vábbit. 1507

Vízvezeték és villany-
szerelő tanuló fizetéssel
felvétetnek Vadász & Co.
nál, Calea Regale Ferdi-
nand 65. 1493

Használt zsákot, minden
célra vesz és elad Schulz
Dawid, Timisoara, Preyer
utca 24. Telefon 22-40.
1276

SPORT

Nyolc egyesület fog részt venni a ko-
lozsvári kerület őszi bajnokságán. A Comi-
tetul Regional tegnap este tartott ülése alkalmával az ezévi bajnokság ügye került megvitatásra. Hosszas viták után jegyzőkönyvileg megállapították, hogy a kolozsvári kerület 1926-7 bajnokság őszi és tavaszi fordulón hét kolozsvári és egy vidéki futbalcsapat fog részt venni. A hét kolozsvári csapat a tavalyi bajnoki lista első 7 helyezettje lesz, a vidéki csapat pedig, mint Marosvásárhely, Torda, Dés és Szamosújvár legjobb csapatai között megtartott selejtezés győztese kerül be a bajnoki küzdelembe. Heves vita során többen követelték több vidéki csapat beállítását, de ezt a nehéz körülményekre és főleg az anyagi nehézségekre való tekintettel elvetették.

Lemondotta marosvásárhelyi subcomi-
tetul elnöke. Pantea Stefan, a marosvásárhelyi subcomitetul elnöke, lemondott tisztségéről. Helyébe Boros Tivadart választották meg.

Kolozsvár-Bukarest. A bukaresti szövetség átraot intézett a kolozsvári labdarúgó-szakszövetséghez, amelyben a Kolozsvár és Bukarest között megrendendő városközi mérkőzés dátumát október 24-én állapította meg. A nagy érdeklődéssel várta mérkőzést Kolozsváron tartják meg.

A Hakoah diadalmas északi túrája. A Hakoah északi túrája eddig a legnagyobb siker jegyében zajlott le. A kiváló bécsi zsidó csapat Rigában legyőzte a lett válogatott csapatot 4:0 (2:0) arányban. A Hakoah a következő felállításban szerepelt: Fabian-Wegner, Feldmann-Pollák, Guttman, Fried-Rasso, Häusler, Heer, Wortmann, Fischer. A 6000 néző előtt lejátszott mérkőzés góllövői Guttman, Fischer, Häusler és Rasso voltak. — Rivalban játszotta második mérkőzését a Hakoah a R. F. K. ellen, amelyet nehéz és megérdemelt kudarcm után 1:0 (1:0) arányban győzött le. A gólt az első félidő 19. percében Gold rugta tizenegyesről. A második félidőben Fabian egy tizenegyes kapu mellé lövte. Fischer a durva és rámenős játék következtében megsérült és kénytelen volt a pályát elhagyni.

SZINHAZ - MŰVÉSZET

A színházi bérlet. A Magyar Színház titkár-
irodája tisztelettel kéri a tavalyi bérletkötő, szíves-
kedjenek nyilatkozni, hogy tartarják-e bérlet ha-
lyukat a jövő időre is. Olyan tömeges u. i. az
új bérletkötő száma, hogy az elhelyezkedés
miatt tudni kell a színháznak, kik nem reflektál-
nak helyükre. Augusztus 10-ig a régi bérletkötői
tana vannak tarva, augusztus 11-én már minden
helyet az új igénylők rendelkezésére tesszük a szin-
ház. A jelen egy iránt arra engedünk követel-
tetni, hogy a tavalyi bérletkötői helyei közül egyetlen-
egy sem fog szabadlá válni.

Remington Modell 92
és **Remington** hordozható
írógépek

képviselő **Révész Ernő, Maros-
vásárhely**, Fővár 47. Telefon 1-26.
Kérjen ajánlatot. Kívánatra bemutatás
díjtalan. A világ legerősebb gépei. 92 jel
az eddigi 84 jellel szemben.

Autonom Orth. Izraelita Hitközség Déva

Szám 48-1926

Pályázati hirdetés.

A közérdező főnöke re hitközségünk egy
jó hangu szigoruan jámbor **עבד מוסר** elő-
imádkozót keres.

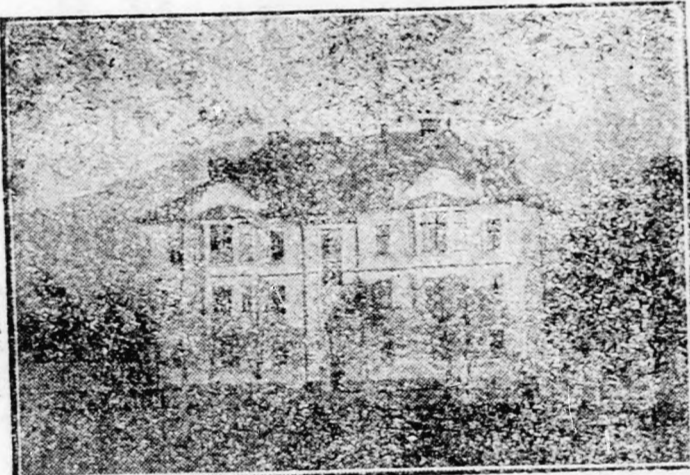
Ajánlatok fizetési igény megjelölésével f. h.
20 ig nyújtandók be.

Utazási költségek csak a meghívottnak lesz-
nek megtérítve.

Déva, 1926. augusztus 2-án.

Klein Ignác
hitk. jegyző

Blum Zsigmond
hitk. elnök

Dr. LEONHARDT
és Dr. FLECHTENMACHER
SZANATORIUMA
BRASSÓ-BRASSOV
Kut utca 42 e, T. léoca 150 szám.

Ujjonnan épült modern gyógyintézet, mely-
ben elsősorban sebészeti-nőgyógyászati-
és szülészeti betegek fogadtathat, de rs-
gályos és elmebetegek kivételével minden-
nemű más beteg is. A sanatórium a fő-
pályaudvartól néhány perc alatt elérhető.

Modern sebészeti felszerelés külön aszeptikus és szeptikus műtőtermekkel. Röntgenintézet (átvillá-
gítás, fényképezés, kezelés). Modern villanykezelés a legújabb gépekkel (Diathermia, Kvarco-
és SOLLUXLÁMPA, villanymasszázs, Galvanizatio, Faradizatio, villanyhőfürdő, endoszkópia, stb.). Lift.
Elsőrendű ellátás. Három betegosztály. Szegényeknek kedvezményes árak. A betegek az állomástól
és a városból a sanatóriumba való szállítását az intézet vállalja. Vezető orvosok és tulajdonosok:

Dr. Leonhardt János
a segesvári kózkórház volt igazgató
sebész-főorvosa.

ifj. dr. Flechtenmacher Károly
volt klinikai tanársegéd és volt brassói sebészeti
szanatóriumának vezető orvosa.

Turini FIAT autók

kizárólagos képviselő, Bihar- és Szilágy-megyékre.

Legújabb típusu 509 és 503-as autók raktáron.

VELOCITAS garago (box)
Oradea, Str. Ciorogariu (Uri-u.) 14. — PIRELLI gumilerakat.

Az ő

Még zürzavart
keznek Oroszorszá-
gosan, milyen
mozdulatoknak
közül azonban e-
süket: mindenütt
mün vasfegyelmé-
mozdulatokat p-
jelenségek kísért-
és mi ellen lázad-
hatták jóformán,
a trojka mellé áll-
A beérkezett jele-
ban és Déloroszor-
körünyék, ahol
zsidó lakosság, v-
tések. Nem tudja
a hírek milyen
valóság, de
jelentések igazak
nincs kételkedni
sem. Nem számít
minden valszin-
dülésről van szó
tömegmozdulat
colt szenvedélye-
tombolják ki ma
zsidó sora.

Könnyelműse-
becsétkozni, hov-
események. Ha-
nyomnia akár a
felkelést, úgy a
pok következne
is az igazságtól
goztatott vád,
réért a zsidók
ezzel szemben,
alatt éppen a z-
többet, az a néh-
kommunista, ak-
még ma is rész-
ódiámát akarva
zsidóságra hárit-
miként a cári
vezető csatorná-
dett tömegekne-
év alatt allig v-
volna borzalom-
kor Oroszorszá-
forradalmi mo-
vak bosszu kö-
gédva figyelme-
zett ez a szörn-

Oroszország
millió zsidó él-
egy egészen je-
elhelyezkedés-
a zsidó tömeg-
hezen és irtó-
közepette tud-
és gazdasági
nizmus első é-
teljesen meg-
elébe a zsidó
óriási tömeg-
a szovjetkorm-
a zsidó lak-
ságotén fog-
gában véve
ki ne üdvö-
ciót, amely
őstermelő fo-
propagálja. A
a legnagyobb
zsidók számá-